

आरोग्यवर्धिनी केंद्रामध्ये नियुक्त होणाऱ्या युनानी
आणि बी.एस्सी. (नर्सिंग) पदवीधारकांसाठी
महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक
अंतर्गत प्रशिक्षण अभ्यासक्रमास मान्यता
देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एमईडी १०१८/प्र.क्र.२७०/१८/शिक्षण-२
०९ वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई-४०० ००९.
दिनांक:- ०२ ऑगस्ट, २०१९

संदर्भ:-

- १) आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे अर्धशासकीय पत्र क्र.ओ-११०११/०१/२०१४-एनएचएम-ii (पीटी.४), दिनांक २१/०१/२०१८.
- २) आयुषमान भारत अंतर्गत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना.
- ३) समक्रमांक शासन निर्णय दिनांक ०९/०८/२०१८.
- ४) समक्रमांक शासन शुद्धिपत्रक दिनांक २१/०९/२०१८.

प्रस्तावना:-

राष्ट्रीय आरोग्य धोरण, २०१७ मध्ये जनतेस गुणवत्तापूर्ण प्राथमिक आरोग्याची सेवा पुरविण्याचा केंद्र शासनाने निर्णय घेतला असून त्यानुसार सदर सेवा मुख्यत्वे आरोग्यवर्धिनी केंद्र यांच्यामार्फत पुरविण्याचे नियोजन केले आहे. आरोग्यवर्धिनी केंद्रामार्फत जनतेस व्यापक प्रमाणात प्राथमिक आरोग्य सेवा पुरविण्याचा मानस असून फेब्रुवारी, २०१८ मध्ये भारत सरकारने संपूर्ण देशात १.५ लक्ष प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व उपकेंद्रांचे रूपांतर आरोग्यवर्धिनी केंद्रात करण्याचे ठरविले आहे. त्यापैकी महाराष्ट्र राज्यात आरोग्यवर्धिनी केंद्रे स्थापन करण्यास सुरुवात केली आहे. महाराष्ट्र राज्यात सन २०१९-२० मध्ये एकूण ५२०० प्राथमिक आरोग्य केंद्र व उपकेंद्र स्तरावर आरोग्यवर्धिनी केंद्र कार्यान्वयित करावयाची असून त्याकरिता संदर्भाधीन क्र.३ व ४ वरील शासन निर्णयान्वये आयुर्वेद पदवीधारकांसाठी प्रशिक्षण अभ्यासक्रमास मान्यता देण्यात आली आहे. उक्त उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी राज्यात आणखी प्रशिक्षण केंद्राची गरज असल्याने आयुर्वेद पदवीधारकांप्रमाणेच युनानी पदवीधर आणि बी.एस्सी. (नर्सिंग) उमेदवार यांची नेमणूक मध्यमस्तरावरील सेवा प्रदाता म्हणून करण्याबाबत केंद्र शासनाने सूचित केले आहे.

प्राथमिक आरोग्य केंद्र व उपकेंद्र ही आरोग्यवर्धिनी केंद्रामध्ये रूपांतरित करून युनानी व बी.एस्सी (नर्सिंग) पदवीधारकांना मध्यम स्तरावरील सेवा प्रदाता (Midlevel Service Provider) म्हणून नेमण्यात येणार आहे. यासाठी नियुक्ती होणाऱ्या युनानी व बी.एस्सी (नर्सिंग) पदवीधारकांना

आरोग्यवर्धिनी योजनेतंर्गत अपेक्षित सर्व सेवा देण्याबाबतचे प्रशिक्षण देण्यासाठी महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठामार्फत अभ्यासक्रम राबविण्यास मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र राज्यामध्ये आरोग्यवर्धिनी योजनेअंतर्गत मध्यमस्तरीय सेवा प्रदाता म्हणून नियुक्त करावयाच्या युनानी व बी.एस्सी.(नर्सिंग) पदवीधारकांना सदर योजनेतंर्गत अपेक्षित सर्व सेवा देण्याबाबतचे प्रशिक्षण देण्याच्या दृष्टीकोनातून महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठामार्फत “आधुनिक मध्यमस्तरीय सेवा प्रदाता अभ्यासक्रम” राबविण्यास शासनाची मान्यता प्रदान केऱण्यात येत आहे.

२. सदर अभ्यासक्रम राबविण्याच्या अनुषंगाने खाली नमूद अटी व शर्ती विहीत करण्यात येत आहेत:-

- १) सदर अभ्यासक्रम हा सार्वजनिक आरोग्य विभागाने या प्रयोजनार्थ केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार निवडलेल्या आरोग्य संस्थांमध्ये सुरु करण्यात यावा.
- २) उक्त अभ्यासक्रमाचा पाठ्यक्रम (Syllabus) हा महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाने राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत कार्यालयाची आवश्यकता विचारात घेऊन तयार करावा.
- ३) केंद्र शासनाच्या आयुषमान भारत योजनेच्या Operational Guidelines No.४.१ नुसार बी.एस्सी नर्सिंग पदवीधरांसाठी ६ महिने तसेच केंद्रिय आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालयाचे दिनांक २१/०१/२०१८ रोजीच्या पत्रातील सूचनांनुसार युनानी पदवीधरांसाठी ८ महिने असा प्रशिक्षण कालावधी राहिल.
- ४) सदर अभ्यासक्रमाची शुल्क निश्चिती महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठामार्फत करण्यात यावी.
- ५) सदर अभ्यासक्रम प्रवेशासाठी केंद्रीय भारतीय चिकित्सा परिषदेकडे/ महाराष्ट्र भारतीय चिकित्सा परिषदेकडे नोंदणीकृत असलेले युनानी पदवीधर तसेच महाराष्ट्र परिचर्या परिषदेकडे नोंदणीकृत असलेले नर्सिंग पदवीधर उमेदवार पात्र असतील.
- ६) सदर अभ्यासक्रम यशस्वीपणे उत्तीर्ण करण्याच्या उमेदवारांस महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक यांच्यामार्फत मध्यमस्तरीय सेवा प्रदाता अभ्यासक्रम पूर्ण केल्याचे प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात यावे.
- ७) सदर अर्हताधारक केवळ महाराष्ट्र राज्यातील आरोग्यवर्धिनी केंद्रामध्ये प्रशिक्षणानंतरच्या सेवा देण्यास पात्र राहतील.
- ८) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण विभागाने प्रशिक्षणासाठी निवडलेल्या संस्थेमधील कार्यरत तज्ज्ञ हे सदर अभ्यासक्रमातील प्रशिक्षक म्हणून कार्यरत राहतील. सदर प्रशिक्षकांना महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक यांच्यामार्फत प्रशिक्षक म्हणून मान्यता देण्याची विद्यापीठाच्या नियमानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

३. सदर आदेश हे सार्वजनिक आरोग्य व कुटूंब कल्याण विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक क्रमांक २०१९०८०२१५४६३३७१३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षाक्तिकृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुरेन्द्र चानकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राज्यपाल सचिवालय, राज भवन, मलबार हिल, मुंबई

मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, मुंबई यांचे सचिव, विधान भवन, मुंबई

मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, मुंबई यांचे सचिव, विधान भवन, मुंबई

मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. मंत्री (वैद्यकीय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे सचिव, विधान भवन, मुंबई

मा.विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव, विधान भवन, मुंबई

मा.राज्यमंत्री (वैद्यकीय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य व कुटूंब कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधीद्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई

सर्व सहसचिव/उपसचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधीद्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई

आयुक्त, आरोग्य सेवा व अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, फोर्ट, मुंबई

संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई

संचालक (आरोग्य सेवा), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई

संचालक, आयुष संचालनालय, मुंबई

कुलसचिव, महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक

निवडनस्ती (शिक्षण-२)